

TATİL YAZILARI: 10

YİNE AŞIK ÖMER DİVANI ÜZERİNE

(Bugün, 28 Temmuz 2008 Pazartesi, Tömük-Erdemli-Mersin, 14.30. Yayımlandığı tarihte, günün önemini hatırlayabilmeniz için iki ip ucu vereyim. Anayasa Mahkemesi önemli bir davaya bakacak, memurlar KEY kısaltmasıyla bilinen zorunlu tasarruflarını almaya başlayacaklar. Ben ise Akdeniz'in sakin bir kıyısında, denizden püfür püfür esen rüzgârın serinleticiliğini yaşayarak bu satırları yazıyorum. Belki siz bu satırları yağmurlu veya karlı bir Konya gününde okuyacaksınız. O zaman hep birlikte bu güzel günleri hatırlar, 2009 yazını beklemeye başlarız.)

Dikkatli okuyucularım hatırlayacaklardır. Birkaç ay önce *Akademik Sayfalar*'da bir yazım yayımlanmıştı: Aşık Ömer Divanı'nı Ben Hazırlamıyorum (*Merhaba-Akademik Sayfalar*, 8 (22), 18 Haziran 2008, 353-355.)

O yazımızı, kapı bir komşumuz *Memleketçi* Kardeşim Murat Güzel'in bir yazısı üzerine kaleme almıştım. Güzel de bir süre sonra bu yazımızla ilgi bir paragrafa bize katılmıştı. Doğrusu, yıllarca sonra birilerinin işini zorlaştıracağımızı bile bile Murat'a bir katkıda bulunmak istedik. Öyle ya, 2008'den 20 yıl sonra birisi çıkıp da, "Yahu, bu Murat Güzel ile Saim Hoca'nın daha yayımlanmadan reklamını yaptıkları kitap çıkmış mı, yoksa korkak intihalciler öğ-

Prof. Dr.
Saim SAKAOĞLU

rencilerinin emeklerinin üzerine yatmaktan vaz mı geçmişler?" demeyecekler mi? Unutmadan söyleyelim, şu takma ad işini bir hatırlayınız. Mesela, hazırlayıcılarından birinin babasının adı, öbürünün anasının kızlık soyadı ile bu iş pekâlâ olabilir. Ne bileyim işte, şeytana pabucu ters giydirecek olduktan sonra ne numaralar çekilebilir. Yakaladığımız bu tür üç kağıtçılıkları ileride

açıkladığımız zaman ne demek istediğimizi, nasıl bir hile yoluna işaret ettiğimizi anlayacaksınız.

Sevgili Murat'ın ilk yazısının adı, 'Hocalar işin kolayını bulmuş!' idi. Doğrusu bizim 40 yıldır bilip de yaz(a) madığımız bir olayı bir cesur yürek kaleme alıvermişti: Murat Güzel. Önce farklı bir bilim dalındaki bir projenin öğrencilere ödev olarak dağıtıldığını, bu öğrencilerden birinin de kitapçıkları (herhâlde Rampalı Çarşı'yı) dolaşarak verilen 50 kadar sayfayı 'tercüme ettirmek' için işin ehlini aradığını yazıyordu. O konu etik açıdan elbette hepimizi ilgilendirir de ikincisi öbür açıdan bizi ilgilendirir. Güzel diyordu ki:

"Ayrıca, bir hocamızın da öğrencilerine **Aşık Ömer** divanını dağıttığını öğrendim. **Bir iki yıl içinde hocamız öğrencilerini biraz daha sıkı çalıştırırsa kendi adına bir Aşık Ömer kitabı hazırlar. Biz de onun imzası altında Aşık Ömer'i okuma bahtiyarlığına erişiriz.**

Görüyorsunuz, kitapçılar sayesinde gelecekte ne tür kitaplar yayınlanacağını bile önceden haberini alıyoruz. Ne güzel bir durum değil mi? Doğrusu bir gazeteci olarak bu durumdan son derece memnunuz.

Elbette ders yükünden bunalan akademisyenlerimizin bulduğu bu pratik çözüm yolları da ayrıca beni çok sevindiriyor. Konya'dan uluslar arası bilim dünyasına yapılan bu "ortak çalışma" katkısını uluslar arası bilim camiasının görmeyen gelmemesi ve bu kolaylığı bilim dünyasına armağan eden hocalarımızı ödüllendirmesi, bu tür interaktif öğretim metodları üzerine Eğitim Fakültesi'nde master ve doktora tezleri hazırlanması icap eder. En [*Eb* olmalı] bu öneriler de benim bilim dünyamıza katkı olsun. Kalın sağlıcakla... (*Memleket*, 10 Mart 2008, Ben o gün Çanak-kale Onsekiz Mart Üniversitesince bu yıl ilk defa verilen 'Yılın Halkbilimi Adamı' ödülünü alıyordum.)

Önceki yazımızda âdeta günah çıkarırcasına, bu öğrenci tezlerinden yararlanarak kitap hazırlayacak olanın biz olmadığımızı ispata çalışıyorduk. Hatta bu 'biz'in içinde olması gerekenlerin (Prof. Dr. Ali Berat Alptekin, Doç. Dr. Zekeriya Karadavut, vb.) bu taraklarda kalemi olmadığını da teminen yazıyorduk. Oysa Aşık Ömer ile ilgili kitabı hazırlaması gereken kişi benim. 15 yıl kadar önce, aylık *Türk Dili* dergisinde, Ömer'in çağdaşlarından bir-ikisi dışında hepsini teker teker ele almıştım. İncelemeye vaktimin olmadığı o iki-üç addan biri de Ömer'di. Ömer'e, Kara Hamza'ya nedense zaman ayıramamıştık. Ama bir meslektaşımızın gerçekten kendi emekleri ile ortaya koyduğu, öğrenci tezlerine sarkmadan hazırladığı eseri dört gözle bekliyoruz. (Not: Kaynak göstermek dürüstlüğüyle.)

Güzel kardeşimiz, *Merhaba*'nın ekindeki ifadelerimizden alındığımızı sanarak, yukarıda da ifade ettiğimiz, şu bir paragraflık yazıyı bir yazısının altına ekleyivermiş. 10 Mart'taki yazısının adını hatırlayalım; şimdi de ikinci yazının adını veriyoruz: "Kolaycı akademisyenlerin raconu" Biz isterseniz, yazının ilgili kısmının tamamını alalım da geleceğe belge bırakalım.

"Okurlarımız hatırlayacaktır, epey bir süre önce "**Hocalarımız için kolayını bulmuş!**" şeklinde bir yazı yazarak bitirme tezi, master tezi vb. yaptırdıkları öğrencilerin çalışmalarını sonradan kendi isimleriyle kitaplaştıran hocalarımıza hafiften dokundurmuştuk.

Meğer bu işin de akademik bir raconu varmış. Geçtiğimiz günlerde bir dost meclisindeki bir sohbetten edindiğim bilgiye göre, bu işi yapanlar, çok uzun vadeli hareket ederlermiş. Yaptırdıkları tezi kendi adlarıyla yayınlamak için epey bir süre beklerler, o öğrencilerin ileriki yıllarını dikkatle takip ederler, buna göre hareket ederlermiş. Bunun için aradan en az 5 sene geçmesi gerekirmiş. O yüzden bu tür bilimsel hırsızlıklar, intihaller kolay kolay göze batmazmış. Yani minareyi çalan kılıfını hazırlamış.

Demek ki, bizim de bu hayattan öğreneneğimiz şeyler azalmamış, aksine çoğalmış. Sözelimi bazı çalışma teamlülleri, raconlar, iltifat şekilleri, gayri-nizami dipnot vermeler, adam kayırmacılığın binbir çeşidi bunlardanmış.

Yeri gelmişken, hemen ekleyeyim. Muhterem hocamız emekli öğretim üyesi **Prof. Dr. Saim Sakaoğlu** bey, yukarıdaki raconla "**Aşık Ömer**" divanını yayınlacaklar hakkında yazdığımız satırlardan gereksiz alınganlık göstermişler. Ben de eminim ki, ne Saim hocamız, ne de onun talebesi **Halk Edebiyatçısı** hocalarımız böyle raconları bilmezler. Onlar da benim gibi böyle konularda cahildirler.

Ne diyeyim, bu tür bir cehaletten doğrusu ben memnunuz. Saim beyin, Ali Berat beyin, Zekeriya beyin de memnun olması gerekiyor. 'Biz bu raconları bilmeyiz ağam!' diyebiliriz hep birlikte!" (*Memleket*, 06.07.08, tarihinin güzelliğine bakınız.)

Bu Güzel kardeşimiz, böyle şeyleri nereden bulur, çıkarır, bilmem ama iyi şeyleri yakalıyor. Bitirme tezinin / tezlerinin üzerine yatacağınız öğrencinin / öğrencilerin sınıf olarak nesli tükenmesi gerekir. Yani o sınıfın en tembeli bile mezun olmalı ki, "Aaa, filan hoca bizim çocukların tezlerini birbirine yamayıp kitap yapmış." demesin. Kaldı ki bazı unvanların alınmasında basım şartı

aranmadığından, fotokopi ile çoğaltılan öğrenci malından mamül tezlerin, sayıca 5-10'u geçmeyen kopyaları, gariban öğrencilerin ruhu bile duymayacaktır.

Sevgili Güzel, tabii olayların dışında olduğu için, hâlâ iyi niyetini sürdürüyor. İlk yazısında diyordu ki:

“Elbette ders yükünden bunalan akademisyenlerimizin bulduğu bu pratik çözüm...”

Evet, yükten yoruyorlar da sayının çokluğundan yoruluyorlar; yoksa derse girmekten değil... Yaşasın araştırma görevlileri... Dersi onlar anlatır, paraları hocaları alır... Hak edilmeyen paranın alınmaması insanı yormaz mı? Akşama kadar odada bilgisayar başında *New York Times*'i, *Le Figaro*'yu, *Le Monde*, *London Times*'i okumaktan yorulan hocam, gece dersi olunca, dersini ehil ellere teslim edip hanesinin yolunu tutar. Aman, yanlış anlaşılmasın, bu uygulamaları sevgili üniversitemiz Selçuk Üniversitesine bağlamak istemiyoruz. Siz bütün üniversitelere bağlayabilirsiniz.

Tıpkı o Temel fıkrasındaki gibi... ‘Hocam, Temel’in şişirile şişirile 1500’e ulaşan fıkrası var! Hangisi?’ diyecek gibisiniz. Hadi o fıkrayla sözü bağlayalım. Ancak olayları vaktiyle bir süre kaldığım ülkeye bağlayarak anlatacağım.

Temel Amerika Birleşik Devletleri’ne gitmiş, amacı oradaki bir üniversiteden diploma almak. California’nın Los Angeles şehrini seçmiş. Oranın ünlü ün-

versitelerinden UCLA’da, mesela, işletme eğitimi görecekti. Eve yerleştikten sonra ilk iş olarak ehliyetini çevirtmiş, bir de ikinci el araba almış.

Bir gün eyaletin başşehri Sacramento’ya gitmesi gerekmiş. Çıkmış *freeway*’e (otoyol), basmış gaza, gidiyor. Yol öylesine geniş ki... Yedi gidiş şeridi var, yedi de geliş şeridi... Temel’in keyfi yerinde, açmış radyoyu, KTCL istasyonunu dinlemeye başlamış...

Derken birden müzik kesilmiş, bir anons başlamış.

“Şu anda Los Angeles-Sacramento yolunda seyreden araç sürücüleri, bir sürücü ters yola girmiş, dikkatli olun...”

Ve anons ikinci defa, üçüncü defa tekrar edilmiş. Temel ancak kendini toparlayıp anonsu anlamış ve dikkatlice yola bakıp kendi kendine konuşmaya başlamış:

“Ne birisi, hepsi ters geliyor, hepsi...”

Evet, hepsi ters yola girmiş (mi?)

(**Not:** 17 Temmuz 2008 tarihli *Merhaba*’da bir haber vardı; Erdemli’ye gönderilen bir Konya gazetesinde okudum. Haber şöyle idi: “Âşık Ömer’i Anma ve Kiraz Şenliği buluşturdu”. Acaba, bizim, Âşık Ömer uzmanı veya hazırlapçuları (?) da gidip bir Gezlevi / Korualan havası aldılar mı? Yoksa kitabı başkası yayımlarsa esas havayı o zaman alacaklar!)

Aczimin Giryesi

Özlem...

Serde hasretlik var ya, Toros Dağlarını özledim,
Yüksek yaylalardaki üzüm bağlarını özledim.
Verin kıl çadırımızı, sizin olsun apartmanlar,
İssiz yurtlardaki örümcek ağlarını özledim

Ahmet Sergi

Prof. Dr.
Haşim KARPUZ

EŞREFOĞLU DÖNEMİ MİMARİ ESERLERİ

S.Ü. İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Doç.Dr. Ahmet Çaycı'nın **Eşrefoğlu Dönemi Mimari Eserleri**, Ankara, 2008 adlı eseri Türk Tarih Kurumu yayınları arasından yeni çıktı. Eskilerin deyimi ile "mürekkebi kurumadan" bu kitabı inceleyip tanıtmak istiyorum.

Eşrefoğlu Beyliği (1290-1326) kısacık ömründe, sıradağlarla çevrili Beyşehir Gölü çevresini bir kültür sanat havzasına çevirerek, Selçuklu-Beylikler devrinin şaheseri Beyşehir Eşrefoğlu Camini yaptırmayı başarmıştır. Bu bakımdan Eşrefoğlu Beyliğini Mengücek'lere benzetirim. Onlar da Fırat havzasında Divriği-Erzincan - Refahiye - Şebinkarahisar'da zengin bir kültür sanat ortamı yaratarak Selçukluların en büyük sanat eseri olan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifasını (1229) inşa ettirmişlerdir.

Beyşehir Eşrefoğlu Süleyman Bey Külliyesi hakkında bir monografi çalışması Yrd.Doç.Dr. Yaşar ERDEMİR tarafından Konya'da 1997 tarihinde yayımlanmıştır. Çaycı'nın eseri Eşrefoğlu Beyliğinin eserlerini bütüncül bir yaklaşımla ele alıyor.

Kitap altı bölümden oluşuyor:

Giriş Bölümünü, Konunun Tanımı, İlgili Yayınları, Yöntem, Eşre-

foğlu Beyliği'nin Tarihçesi, Eşrefoğlu Yurduna Ait Bilgiler, Vakfiyeler, Efsaneler alt başlıkları oluşturuyor.

Eşrefoğlu Beyliğinin Eserleri bölümünde;

Eşrefoğlu Süleyman Bey Külliyesi (Cami, Türbe, Bedesten, Hamam, İsmail Ağa Medresesi)

Seydişehir, Seyyid Harun Külliyesi (Camii, Türbe, Hamam)

Beyşehir Demirli Mescid

Kaleler (Beyşehir Kalesi, Seydişehir Kalesi)

Kaynaklarda Adı Geçen Eserler alt başlığında; günümüze ulaşamayan eserler sıralanmıştır.

3.Bölüm; El Sanatları

4.Bölüm; Değerlendirme

5.Bölüm; Sonuç

6.Bölüm; Bibliyografya, Çizimler ve Resimlerden oluşmaktadır.

Kötü restorasyonlarla, gereksiz ilavelere rağmen Beyşehir Eşrefoğlu Camii hâlâ Anadolu'da Selçuklu döneminin en güzel sanat eserlerinden birisidir. Mekan tasarımı, ahşap strüktürü, çini, nakış ve ahşap süslemeleriyle Orta Asya yapı geleneklerimizi yeniden canlandıran bu eşsiz eserleri yaptıran Eşrefoğulları'nın bütün eserlerini bir kitapta toplayan yazarı kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

KARANLIK SAVAŞ VE E- POSTA

Av.Özgen Küçüköner

Kıymetli dostumuz, değerli idareci ve yazar Mustafa Kemal Yılmaz bundan birkaç hafta önce bir kitap daha yayımladı. Adı: Karanlık Savaş ve E-Posta. Daha önce de “Vatanın Bağrında, Zalimler, Masumlar, Tanıklar” isimli bir eser yayımlamış ve kısa sürede tükenmişti. Daha da önceleri “A Dünya, O Dünya” isimli iki şiir kitabı vardır. Gazetelerde yayımlanan sayısız makalelerini ise saymıyorum.

Sayın M.Kemal Yılmaz’ın 363 sahife tutan bu eseri İstiklal Marşı ile başlıyor ve hemen ardından da Atatürk’ün Gençliğe Hitabı’yla devam ediyor. Sonra çoğu belgelere dayanan önemli olayları süzgeçten geçiriyor, onların bilinmeyen yönlerini açıklıyor, birbirlerine çok benzeyen taraflarını mukayese ederek gençliğin bunlardan ders almasını sağlıyor. Bu kırk yıl içinde yaşanan ihtilallere, çeşitli zamanlarda ve çeşitli amaçlarla yayınlanan bildiriye ve bunların sebep ve sonuçlarına değiniyor. Günümüzde yaşananlarla olan benzerliklerine temasla üstat Mehmet Akif Ersoy’un

*“Tarihi tekrür diye tarif ediyorlar,
Hiç ibret alınsaydı, tekrür mü ederdi?”*

dediği gibi ibret alınmadığı için maalessif tarihin hep tekrür ettiğini vurguluyor. Bir örnek olarak da Mithat Paşa ile Ahmet Cevdet Paşa; Atatürk ile İsmet İnönü ve İsmet İnönü ile Celal Bayar arasındaki anlaşmazlığı gösteriyor. Arkasından da bugünkü parti genel başkanları arasındaki söz düellolarının takdirini kıymetli okuyucularına bırakıyor.

Bu kitap beş bölümden ve her bölüm de birçok kısımlardan oluşuyor.

Birinci bölümde yazar “KARANLIK SAVAŞ”, ikinci bölüme “SINIR ÖTESİ OPERASYON-2007”, üçüncü bölüme “BEYLİKTEN İMPARATORLUĞA İMPARATORLUKTAN CUMHURİYETE”, dördüncü bölümde de “ALO POSTA” ismini veriyor, beşinci bölümde de çok değerli belgelerin örneklerini sunuyor.

Kıymetli yazar, bunlardan ayrı olarak birçok noktada bir sosyolog gibi toplumsal analizler de yapıyor. Örneğin “Halk ne istiyor?” diye soruyor ve hemen cevaplıyor:

“Halk sosyalleşmek istiyor. Gelişmek istiyor, lüks hayat istiyor, elit politikacılar bunu nutukla, sözle istiyor. Ama halk pratikte yaşamak istiyor. İşte elit politikacı ile halkın çatışma noktalarından birisi ve belki de birincisi budur. Halktan kopuk, halkın içine girmeyen, halkı tanımayan, ihtiyaçlarını bilmeyen politikacı halkla hep çatışma halindedir”.

Ne kadar gerçek bir tespit değil mi?..

Kısaca özetlemek gerekirse bu kitabı, her yaştan, her kesimden insanlar mutlaka okumalıdır. Öğretici, düşündürücü, tahlil edici yönleri bir tarafa, gençlerin bilmediğini, yaşlıların unuttuğu bir çok tarihî olayların da perde arkasını anlatıyor, aydınlatıyor.

Aziz dostum Mustafa Kemal Yılmaz’ı bu eseri sebebiyle bir kere daha candan kutluyor, böyle daha nice değerli eserlere imza atmasını yürekten diliyorum.

Ahmet ÇELİK

KONYA HALKININ OSMANLI DONANMASINA YAPTIĞI YARDIMLAR

GİRİŞ

Osmanlı Donanması'nın büyük devletlerin donanmalarından geride kalması, buna rağmen donanmasına önem verememesi Donanma Cemiyeti fikrini oluşturdu.

Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Millîye Cemiyeti'nin kuruluşu, 19 Temmuz 1909'da Yağcızade Şefik Bey isminde bir tüccarın öncülüğünde kurulan, halktan ve sivil kurumlardan maddi yardım elde edip Osmanlı Donanması'nı güçlendirmeyi amaçlayan bir kurumdur.

Yunanistan'ın da Averoff Kruvazörü'nü alması Osmanlı halkında endişeye yol açtı ve derneğe katılım arttı. İstanbul'da kurulan dernek bir süre sonra Anadolu'ya ve yurtdışına yayıldı. Her tarafta öğrencilerin, tüccarların, esnafların, askerlerin ilgi odağı oldu. Halk tarafından örgütün bu kadar benimsenmesi, Sultan Reşat'ın ilgi duymasına yol açtı. Padişah derneği korumasına alıp maddi katkı sağladı. Sultan Reşat'ın emriyle cemiyete katkı sağlayanlara teşekkür belirtisi olarak "Donanma İlane Madalyası" adında bir madalya verilmesi kararlaştırıldı. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Bahriye Nezareti'ne katılan dernek, 2 Nisan 1919 günü kapatıldı.⁽¹⁾

Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Millîye Cemiyeti Konya'da 1910 yılında kurulmuş ve idare heyeti şu kimselerden oluşmuştur:

Reis-i evvel: faziletli Hacı Lokman Efendi

Reis-i sani: Hadimizade Abdullah Azmi

Reis-i sani: Tenekeciade Hacı Ömer

Aza: Ölmezzade Hacı Mehmed

Aza: Derviş Bekirzade Mehmed

Aza: Tenekeciade Hacı Osman

Aza: Vükela-ı deaviden Arapoğlu Kosti

Aza: Vükela-ı deaviden Okyanus

(1) Bakınız: Selahattin ÖZÇELİK, Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Millîye Cemiyeti, 2000 ; Ayten CAN TUNALI Aydın Vilayetinde Donanma Cemiyetine Yapılan Yardımlarla İlgili Bir Belge", A.Ü.DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, XXV, 39, 161-169, 2006; http://tr.wikipedia.org/wiki/Donanma_Cemiyeti;

Katib-i Hususi: Derviş Bekirzade Mehmed

Katib-i Hususi: Azadan Okyanus

Muhasebeci: Defter-i hakani Başkâtib-i Sabıkı Takiyyüddin Efendi

Sandık Emini: Ulurmak Mahallesi'nden Yalvaç kazası Sabık Müftü-yi sabıkı Osman Efendi⁽²⁾

Meşrik-i İrfan gazetesi idare heyeti listesini yayımladıktan sonra şunları demektedir: "Balada esamileri muharrer hey'et-i kiramin bu gibi bir vazife-i mukaddeseyi deruhte eylemelerinden dolayı kendilerini en samimil-kalb tebrik eyles ve donanmamızın terakki ve tealisi için cem edilecek ianat hususunda son derece ibraz-ı faaliyet eylemelerini ve derece-i elzemiyette bulunan heyeti teşvikinin hemen tabinle feza ve karalara izamı olacak ianatın ale'l-esami defterini dahi idarehanemize göndermelerini rica eyleyiz."⁽³⁾

Bu cemiyetin teşekkülünden sonra Konya'da donama için birçok yardım kampanyası düzenlenmiştir. Bunlardan bir kısmını 1910 yılına ait Konya, Hakem ve Meşrik-i İrfan gazetelerinden takip ederek tespit etmeye çalıştık. Konyalıların donamaya yardımlarını:

a-Eğitim camiasının donamaya yardımları

b- Konyalı hanımların donamaya yardımları

c- ilçe ve Köylerin donamaya yardımları

d-tüm Konya vilayetinin donamaya yardımları adı altında incelemeye çalışacağız.

A-EĞİTİM CAMİASININ DONAMAYA YARDIMLARI KONYA MEKTEBİ İDADİSİ'NİN OSMANLI DONANMASINA YARDIMLARI

İdadi: Rüşdiye'ye öğrenci yetiştiren orta dereceli bir okuldur. Osmanlı eğitim sisteminde eğitim öğretim basamakları sıbyan, rüşdiye ve darül-fünun olarak üç derece iken 1869'da Saffet Paşa'nın Maarif Bakanlığı za-

(2) Meşrik-i İrfan, 24 Kanunisanı, 1910

(3) Meşrik-i İrfan, 24 Kanunisanı, 1910

manında İdadi mektepleri oluşturulmuştur. İlk idadi ise 1873'de İstanbul'da, illerde ise 1875 yılında Mora-Yenişehir'de açılmıştır.

Konya'da ise ilk İdadi, 1889'da açılmıştır. 1893 yılında Isparta, Burdur, Niğde ve Antalya yörelerinden gelen öğrencileri barındırmak için yatılıya çevrilir. 1904'de binaya salon yemekhane ve depo yapılır. Konya valisi Ferid Paşa döneminde ikinci ve üçüncü katlar yaptırılarak genişletilir. 1913-1914'de 10 dersane, kütüphane müdür ve öğretmen odalarını içeren birimler eklenip genişletilerek 12 sınıflı Sultaniye çevrilir. Okul cumhuriyet döneminde Konya Erkek Lisesi adını alır.⁽⁴⁾

Mekteb-i İdadi öğrencilerinin Osmanlı Donanması için yaptıkları yardım miktarlarının sınıf, numara, isim ve yardım miktarlarına göre 11 Nisan 1910 tarihli Meşrik-i İrfan gazetesinde bir yardım listesi yayınlanmıştır. Bu liste şu şekildedir:

Donanmayı Osmanî İlane-yi Milliyesine İştirak Eden Mekteb-i İdadi Efendilerin Esamisi

(sınıf)	Numara	İsim	Kuruş	Para
		Mevalid (Biyoloji) muallimi Muhyiddin Efendi	100	
		Ambar memuru zeki Efendi	10	
7	641	Lütfi Efendi	110	
7	660	Tahsin	40	
7	92	Mehmed Hulusi	40	
7	384	Ahmet Lütfi	34	
7	36	Eyüp	15	
7	434	Hasan ve hakkı	10	
7	604	Esedullah	10	
7	177	Faik	5	
7	163	Osman	4	
7	425	Rasim	3	
7	624	Yordan	1	
6	296	Mehmed	55	
6	299	Cevdet	50	
6	274	Faik	40	
6	368	Ahmet Baki	25	
6	470	İbrahim	25	
6	201	Harsu	16	
6	700	Ahmet Faik	16	
6	709	Ali Rıza	12	
6	839	Mahmud Efendi	10	
6	87	Nafiz	10	
6	649	Salahaddin	5	
6	287	Süleyman	5	
6	526	Abdu(l)lah	5	
5	594	Sami	55	
5	611	Salih	31	
5	356	Memiş	25	
5	593	Necmeddin	15	
5	656	Vahdi	10	
5	559	Hikmet	10	
5	478	Emin	10	
5	483	Mahmud	10	
5	612	Hayreddin	10	
5	565	Yovan	10	

(4) Hüseyin Köroğlu, Konya Lisesi Tarihi, Konya 1989, 12, 39; A. Şevki Duymaz, II. Abdülhamit Dönemi, İmar Faaliyetleri (Türkiye Örnekleri), Isparta 2003, (Yayınlanmamış Doktora tezi), 138

5	644	Mahmud emin	10	
5	293	Refik	5	
5	843	Ligor	5	
5	544	Hazım	5	
5	665	Namdar	5	
5	338	Patrik	5	
5	575	Bali	5	
5	618	Ali	5	
5	335	Raif	5	
5	337	Parsih	5	
5	479	Mehmed	5	
5	477	Zihni	5	
5	325	Tevfik	5	
5	569	İbrahim hakkı	5	
5	624	Tahsin	5	
5	457	Rüsdü	5	
5	320	Mehmed	1	
4	858	Hikmet	160	
4	750	Mehmed	67	
4	576	Bahtiyar	53	
4	505	Mehmed	48	
4	599	Esad	20	
4	747	Abdullah	15	
4	713	Cemil	10	
4	754	Yordan	10	
4	460	Zekeriya	10	
4	699	Sabri	10	
4	566	Arif	6	
4	333	Arif	6	
4	712	Ömer beşşar	5	
4	137	Dimitri	5	
4	635	Nail	5	
4	741	Hıfzı	5	
4	409	Münir	5	
4	729	İhsan	5	
4	490	Tevfik	5	
4	468	İhsan	3	
4	717	Osman	3	
4	413	Hüseyin	1	
3	716	Hürşid	25	
3	542	Ali	25	
3	714	Nazmi	10	
3	561	Şükrü	10	
3	521	Muzaffer	10	
3	640	Hakkı	10	
3	528	İbrahim	10	
3	582	Ali	5	
3	691	Kiryako	5	
3	820	Hasan	5	
3	605	Hâki	5	
3	292	Ferid	5	
3	818	İliya	5	
3	677	Yovan	5	
3	500	Zahid	5	
3	719	Rağıb	5	
3	531	Tahir	3	
3	837	İbrahim	1	
3	466	Tevfik	-	20
2	881	Feyzi	10	
2	760	Niyazi	9	
2	584	Neşet	5	
2	789	Recep	5	
2	595	Sabri	5	
2	558	Hulusi	5	
2	664	Sadreddin	5	
2	723	Mehmed	5	
2	589	Halil	5	
2	669	Hüseyin	3	
2	620	Nuri	2	20
2	562	Ahmed	2	
2	658	Galip	2	
1	847	Rayet	25	
1	805	Fahreddin	15	

1	809	Veled	15	
1	761	Hilmi	5	
1	698	Hasan	5	
1	678	Mehmed	5	
1	808	Münip	5	
1	763	Ahmed kazım	5	
1	980	Mustafa	5	
1	678	Hacı Mehmed	5	
1	698	Hasan	5	
1	751	Hulusi	5	
1	807	Yünni	5	
1	846	Zarî	5	
1	8.7	Abdülkadir	6	
1	697	Kemal	3	20
1	676	Sabri	3	
1	695	Ahmed	3	
1	712	Mehmed	3	
1	800	İsmail	3	
1	674	Kamil	2	
1	818	Osman	1	
1	294	Kamil	1	
1	268	Kemal	1	
		Hademe İsmail Ağa	2	
		Yekün	1.734	20

Bu liste incelendiğinde I. sınıf: 24, II. sınıf: 13, III. sınıf: 19, IV. sınıf: 22, V. sınıf: 27, VI. sınıf: 13, VII. sınıftan: 11 olmak üzere toplam: 129 öğrenci donama için yardımda bulunmuştur. Miktarlar çok yardım edenden az yardım edene göre sıralanmıştır. Bu da öğrencilerin ekonomik durumlarının farklı olduğunu göstermektedir. Gayri Müslim öğrenciler de belli oranlarda yardım etmişlerdir. Hakem gazetesi ise verdiği haberde liste vermeksizin bu okulun yaptığı yardımın 1734 kuruş 25 para olduğunu yazar.⁽⁵⁾

Mekteb-i idadiden başka Konya'da Daru'l-muallimin, Rehber-i Hürriyet, Mahmudiye, Aziziye, Şerefsirin, Mecidiye ve Feyziye mekteplerinde bulunan bazı öğretmenler de Donanmaya yapılan yardım kampanyasına katılmışlardır.⁽⁶⁾

"Donanmaya iştirak eden zevat-ı kiram ber vechi atidir:

	Maaş	Kuruş
Daru'l-muallimin müdürü Faziletli Hüseyin Efendi	1	1000
Daru'l-muallimin muavini Fakir Efendi	1	800
Daru'l-muallimin muavini sanisi Süleyman	1	400
Daru'l-muallimin Katibi Memduh Efendi	1	300
Rehber-i Hürriyet muallimi evveli Ali Hıfzi Efendi	1	250
Rehber-i Hürriyet muallimi sanisi Abdurrahman Şükrü Efendi	1	200
Rehber-i hürriyet muallimi salisi Mehmed Şükrü Efendi	1	150
Mahmudiye Muallimi evveli İsmail Hakki Efendi	1	250
Mahmudiye Muallimi sanisi Hacı Mehmed Efendi	1	200
Mahmudiye Muallimi salisi Yakup Rüşdü Efendi	1	150
Aziziye Muallimi evveli Mustafa Efendi	1	250
Aziziye Muallimi sanisi Osman Efendi	1	200
Aziziye Muallimi salisi Mehmed Efendi	1	150
Müfettiş Abdullah	1	250
Şerefsirin Muallimi evveli Hacı Osman	-	30

(5) Hakem

(6) Meşrik-i İrfan, 26 Mayıs 1910

Şerefsirin Muallimi sanisi Hüseyin	-	30
Şerefsirin Muallimi salisi Hüsnü	-	30
Mecidiye Muallimi evveli	-	30
Mecidiye Muallimi sanisi	-	30
Mecidiye Muallimi salisi	-	30
Feyziye Muallimi evveli	-	30
Feyziye Muallimi sanisi	-	30
Feyziye Muallimi salisi	-	30

Bu listeye göre bazı öğretmenlerin birer maaş donanmaya bağışta buldukları görülmektedir. Toplam yekün bu listede verilmiştir. Bu öğretmenlerin yardımlarının toplamı 3.820 kuruştur. Meşrik-i İrfan gazetesinde bu listenin devamında şöyle bir açıklama yer almıştır:

"Darul-muallimin, Mekteb-i ibtidaiye muallimini zi-iktidarlarının "Donanma-yı Osmanî İlane-i Milliyesi" için ibraz etmiş oldukları hamiyet ve fütüvvetten dolayı muma ileyhima takdim-i teşekkürât eder. Şu müesir hamiyetin her Osmanlılara numune-yi ibret olması maksad-ı hayr harhanesiyle kemal-ı iftiharla alel mukarredât derc-i sahi fe eylemeyi vacipten addederiz.

Milli Eğitim (Maarif) müdürü Hulusi Bey de yardım kampanyasına katılmıştır. "Vilâyeti maarif müdürü Hulusi Bey Donanma i'ane-i milliyesi için tek atlı bir fayton arabası ihda eylemiş ve hamiyeti vaki'a şayan-ı teşekkür görülmüştür."⁽⁷⁾ Aynı haber Hakem gazetesinde ise şu şekilde verilmektedir: "Konya Maarif müdürü Hulusi bey efendinin Donanma-yı Osmanî İlanesi için tek atlı koşum takımıyla açık bir faytonu ihda eyledikleri ve Nafia mühendislerinden Kadri Bey ile mahkeme-i Şer'îye katiplerinden Necati Efendi'nin birer maaşlarını terk ettikleri maalmemnunniye işitilmiştir. Hamiyet-i vatanperveranelerini takdir ediyoruz."⁽⁸⁾

Donanma için Konya'da yapılan koşu:

Hakem gazetesi Erkan-ı Harb Binbaşılardan Esad Beyin organize ettiği ve hâsılatı Donamaya olmak üzere Musalla ve Horozlu Han civarında bir koşu yarışması yapıldığını ve bu koşudan 1000 kuruş donamaya yardım sağlandığı bildirmektedir. Konya halkı da büyük bir heyecanla bu yarışmalara seyre gelmiş herhangi bir olay da meydana gelmemiştir.⁽⁹⁾

Donanma için Ereğli'de yapılan müzayedeye

Konya Ereğli'sinde Sahne-i Hürriyet Kumpanyası tarafından sergilenen bir oyun esnasında posta tatarlarından Hüsnü Efendi'nin hediye ettiği kamçı açık müzayedeye yoluyla satışa çıkarılmış ardından da donanmaya yardım kampanyasına dönüşmüştür. Bura-

(7) Vilayet gazetesi

(8) Hakem

(9) Hakem

dan da 3.284 kuruş donama için yardım toplanmıştır.⁽¹⁰⁾

Diğer yardımlar:

Donanma-yı Osmaniye Konya merkez şubesine müracatla ita-yı iane eden zevat-ı hamiiyete'nedanın esamisi ber vechi atidir.⁽¹¹⁾

Mecidiyazade Ali Ramiz bey Efendi	5.400
Güherçile fabrikası müdürü Kaymakam Mahmut Emin Bey Efendi	1050
İsti'naf Müddei umumisi Şakir Bey Kerimesi Emine Hanım	20
İsti'naf Müddei umumisi Şakir Bey Kerimesi Mü'mine Hanım	20
İsti'naf Müddei umumisi Şakir Bey Kalfası Zarafet Hanım	20
Mahmudiye Mekteb-i İbtidaisi namına Muallimi İsmail Efendi	242
İnas Mektebi Talebesi namına Muallimesi Hanımefendi tarafından	477
Kulüp tarafından celb ve cem' olunarak satılmış olan deri itmanından	5.978
Toplam:	13.237 Kuruş

B-KONYALI HANIMLARIN DONANMAYA YARDIMLARI

Donanmaya yardım konusunda Konyalı hanımların da katkılarını görüyoruz. Donanmaya yardım konusunda öncülüğü Vilayet matbası müdürü Tevfik efendinin hanımları öncülük etmiş nakdi (760 Kuruş) yardımların dışında aynı (havlu peşkir, atlas boğça, gibi) yardım toplanmış. Yardım yapan hanımların daha çok Mevlevi dergâhına mensup kimselerin ailelerinin olduğu görülmektedir.

“Matba-ı vilayet müdürü Tevfik efendinin haremeleri hanımların vesatad-ı hamiiyet-perveraneleriyle donanma iane-i milliyeti namına ita olunan meblağ-ı mübeyyen defterdir:

	Kuruş
Merhum Abdülvahid Çelebi Efendi haremisi Adile Hanım Efendi	105
Merhum Abdülvahid Çelebi Efendi kerimeleri Şehr Banu Hanım Efendi	100
Dilkuş Kalfa	20
Amil Çelebi Efendi refikası Hanife Hanım Efendi	40
Amil Çelebi Efendi gelini İsmet Hanım	20
Matba-ı Vilayet Müdürü Tevfik efendinin büyük haremisi Mutahhara Hanım	70
Matba-ı Vilayet Müdürü Tevfik efendinin küçük haremisi Saadet Hanım	20
Matba-ı Vilayet Müdürü Tevfik efendinin hemsiresi elmas Hanım	50
Matba-ı Vilayet Müdürü Tevfik efendinin Gelini Cemile Hanım	25
Matba-ı Vilayet Müdürü Tevfik efendinin Kerimesi Kazime Hanım	20
Merhum Ser tabbah-ı hazreti Mevlana Selahaddin Dede Efendi Haremisi Abide Hanım	20
Hüseyin Çelebi Efendi zade Selahaddin Çelebi efendinin ortanca haremisi Gonca Hanım	30
Hüseyin Çelebi Efendi zade Selahaddin Çelebi efendinin küçük haremisi Emine Hanım	30
Hüseyin Çelebi Efendi zade Selahaddin Çelebi efendinin aşçısı Elife Kadın	5
Bakırca Nuri Efendi Validesi Adile Hanım tarafından	20

Kapancı zade tüccardan hasan çalabının haremisi Mutahhara Hanım efendi	5
Kuşcuoğlu Mehmed emin çelebi haremisi Aişe Hanım Efendi	5
Nazır Efendi haremisi Afife Hanım Efendi	5
Abdülgaffar Çelebi Haremisi Ümmühan nine	5
Vahid Çelebi zade Celaleddin Çelebi haremisi hanım tarafından	20
Merhum Necib çelebi haremisi Rabia Hanım tarafından	20
Celaleddin Çelebi validesi Havva Hanım tarafından	5
Ataullah Çelebi haremisi Hediye hanım tarafından	5
Telgraf muhabere memurlarından Ata Bey refikası Nazime Hanım	10
Kasabalı Merhum Esad Efendi hafidesi Leyla Hanım	30
İbrahim Efendi Refikası Fatıma Hanım	5
Şeyh Sadreddin Konevi Hazretleri hademesinden Sadreddin Efendi refikası Emetullah Hanım	5
Bakırca Merhum Hacı Mustafa Efendi haremisi Sıdıka Hanım	20
Afşar Nahiyesi Müdürü Hacı Mehmed Efendi Haremisi Hasibe Hanım	10
Mehmed Emin Efendi Validesi Hafize Hanım	20
Ser Tark dede haremisi Sıdıka Hanım	20
Seyyid Dede Efendi Haremisi Havva Hanım	10
Yekün	760 Kuruş
	Adet
Abid Çelebi Efendi Haremisi Kerime Hanım	1 Kayserili bezi
Rifat Efendi Haremisi Safiye Hanım	1 İpek abdest fotası
Hüseyin Çelebi Efendi zade Salahaddin efendinin büyük haremisi Miyase Hanım	1 Atlas meyhamme bohça
Merhum Abid Çelebi zade Hacı Kamil Çelebi Efendi haremisi Fahriye Hanım	1 İşlemeli Havlu
Merhum Abid Çelebi zade Bahaeddin Efendi Haremisi Güzide Hanım	1 İşlemeli peşkir
Hacı Sadreddin ağasının hacı Tahir Efendi Haremisi Hediye Hanım	3 (Çizme, çarşaf, peşkir)
Mesnevihan Sıdıka Dede Efendi kayın validesi Şerife hanım	1 Gömleklik bez
Candaroğlu Ali ağa haremisi şerife hanım	1 peşkir
Esad Efendi zade faik Efendi haremisi Fatıma Hanım	2 (peşkir ve uçkur)
Bakırca Nuri Efendi Hatice hanımın	1 gömleklik bez
Hacı Haşımzade rıza çelebi validesi kerime hanım Cedit kitabı	1 şalvar
Hidayet zade Ferruh çelebi validesi hacir hanım	1 gömleklik bez
Hidayet zade Hüsameddin haremisi Leyla Hanım	1 işlemeli havlu
Hidayet zade Kudret çelebi haremisi Şefika Hanım	1 Kutni tub
Celaleddin çelebi zade merhum Abid çelebi kerimesi Hur-i cihan hanım	1 atlas işlemeli bohça
Müstandık Rüşi Efendi haremisi seher hanım	1 eski yağlık
Telgraf muhabere memurlarından ata bey refikası Nazime hanım	1 İşlemeli mendil
Matba-ı Vilayet katibi Hasan Efendi refikası hediye hanım	1 peşkir
Belediye reisi hacı ali Efendi haremisi atıye hanım	1 çevre
Belediye reisi hacı ali Efendi gelini Hafize hanım	1 çevre
Merhum ser tabbah ziya dede mahdumu nazım çelebi haremisi hediye hanım	1 işlemeli peşkir
Merhum ser tarik dede Efendi haremisi halime hanım	1 gömleklik bez
ser tarik dede Efendi ahretlik evladı Hatice kadın	1 peşkir
Komiser muavini Tevfik Efendi haremisi Hasibe hanım	1 şitari ceket

Yine İlgın'da 53 kadar hanım aralarında donanma için para ve eşya yardımı toplamışlar ve Hakem gazetesi bu hanımların isimlerini, aynı ve nakdi yardımlarını yayımlamıştır. Buna göre bazı eşyalarla birlikte 388 kuruş toplanmış ve yardımlar İtikat Terakki Kulübü tarafından Konya'daki İlane-i Milliye

(10) Hakem

(11) Meşrik-i İrfan, 28 Şubat 1910

komisyonuna ulaştırılmıştır.⁽¹²⁾

Hanımların yardımları konusunda Yine Hakem'de yer alan bir haberde: "Bozkır Roji memuru Faik Bey'in kerimesi hanım tarafından bi'l-imal iane-yi milliye cemiyetine ihda kılınan "ğarik-i bahri isyanım, dahilek ya Rasulallah" levhası cülusu padişahiye şeref müsadif yevm-ü me'sude de mahalli İttihat ve Terakki kulübünde mevkı-ı müzayedeye konularak kulüp ve meclis idare-yi aza-yı kiramından Kayapınarlı Hacı Mustafa Efendi uhdesinde beş bin... kuruş... mahalli İttihat Terakki Kulüpleri tarafından Konya heyet-i merkeziyesine ve iane-i milliye komisyonuna bil-telgraf bildirilmiş" denilmektedir.

C-İLÇE VE KÖYLERİN DONAMAYA YARDIMLARI

Osmanlı donanması için Konya vilayetine bağlı ilçe ve köylerden pek çok yardım yapılmıştır. Konya Vilayet gazetesinde Yayınlanan bir liste Bozkır ilçesinin Akkilise, Mire, Bekle, Kayapınar, Sorkun, Belkuyu ve Hoyran köylerinden gelen toplam 295 kişiye ait yardımları kapsamaktadır. Bu yardım miktarları bizlere bir bilgi vermesi açısından aşağıdaki tabloda verilmiştir.

"Bozkır Kazasına Aiddir

		Kuruş	Para
Akkilise Karye-sinden	Hâlim Hoca oğlu Musa	5	
	İbrahim Çavuş	15	
	Hacı Memiş oğlu Ali	10	
	Sufi Hoca biraderi Adil	15	
	Biraderi Koca Ali	6	
	Sultanoğlu Ömer	10	
	Biraderleri Abdurrahman ve Memiş	15	
	Hacı Emin	10	
	Ekselili Memiş	10	
	Adigüzel oğlu Mehmed Emin	10	
	Hacı Baba oğlu	10	
	Hacı Süleyman Efendi	15	
	Hacı Süleyman	10	
	Şerefoğlu Hâtil	8	
	Palazoğlu Durmuş Ali	6	
	Hacı Memiş	10	
	Gedikoğlu Hacı Mehmed	5	
	Hacı İsmail	6	
	Salih Çavuş biraderi Süleyman	15	
	Araboğlu İsmail	10	
	Emir Hasan oğlu Musa	10	
	Hacı Ömer	10	
	Molla Hasan oğlu Yusuf	6	
	Molla Hasan oğlu Süleyman	6	
	Hacı Ahmed oğlu İbrahim	5	
	Şeyh oğlu Memiş	10	
	Seyyid Efendi	5	
	Hacı Baki	5	
	Ali Çavuş	10	
	Sarı İbrahim	6	
	Panter oğlu molla Mehmed	15	
	Hâtil oğlu Yusuf Çavuş	6	
	Yakup Musa oğlu Kadir	10	

	İmam oğlu Abdullah	6	
	Hacı Yakub	5	
	Molla Osman oğlu Süleyman	10	
	Bekir oğlu Bekir	10	
	Molla Mehmet	5	
	Baki Çavuş	4	
	Dağlı Mehmed	10	
	Hacı Mustafa	10	
	Hacı oğlu Ali Efendi	10	
	Ali Bey oğlu Molla İsa	10	
	Abdurrahman	10	
	Receb oğlu Mustafa	10	
Mire Karye-sinden	Alaybaşoğlu Çakır Mustafa	7	20
	Biraderi Ali Onbaşı	7	20
	Ali Efendi Ömer	5	
	Çarık başının İsmail	7	20
	Ali paşanın Molla	7	20
	Hatib Efendi	7	20
	Fekî Hacı oğlu Abdullah	7	20
	Ali Zeybek	5	-
	Akça oğlu Abdullah	7	20
	Mahmudoğulları Kadir ve Kamil	10	
	Sarı Dayının Güzel Bekir	15	
	Sarı Dayının Mehmed	7	20
	Artuganlı Mustafa	7	20
	Eyüp Dâî Mahdumu Hüseyin	12	20
	Şerif Ali ve İbrahim ve Mehmed ağa	22	20
	Süleyman Çavuşun Kadir	5	
	Gandin Kadir	5	
	Bacıkız oğlu Hüseyin	7	20
	Topaloğlu Süleyman	7	20
	Usta Ahmed oğlu Mustafa	7	20
	Kamil oğlu Mehmed	5	
	Artuganlı İbrahim	7	20
	Usta Ahmed oğlu Abdullah	7	30
	Biraderi Ahmed	7	20
	Keloğlu Ömer ve Veli ve Ahmed ve Mehmed	27	
	Top Hasan oğlu Hasan	7	20
	Hacı Hasan oğlu Mustafa	5	
	Biraderleri Hüseyin ve Abdurrahman	10	
	Hacı Efendi oğlu Hasan Efendi	7	20
	Hacı Musa oğlu Abdullah	7	20
	Hacı Ömer Efendi	7	20
	Molla Mehmed oğlu Hacı Efendi	7	20
	Kara Ahmed oğlu İsmail	7	20
	Topcu Hüseyin Efendi	7	20
	Mustafa Onbaşı ve İsmail	15	
	Mahmud oğlu Güzel	5	
	Murtaza Mehmed	7	20
	Musa oğlu Osman	7	20
	Varoğlu Paşa	7	20
	Kamil oğlu Ömer	7	20
	Ömer Efendi oğlu İsmail	7	20
	Mercân Kadir	7	20
	Dağıstanlı Mehmed	7	20
	Karatlı Ömer	7	20
	Çavuşoğlu Abdullah	7	20
	Mehdi oğlu Abdullah	7	20
	Biraderleri Veli ve Ömer	10	
	Bayram oğlu Ömer	7	20
	Koca Ahmed oğlu İmam	7	20
	Yakuboğulları Mehmed ve Mahmud	12	20
	Leblebicioğlu Musa	7	20
	Ömer oğlu Abdullah	7	20
	Şahin oğlu Osman	7	20
	Hacı Efendi	7	20
	Damış Ali	5	
	Emir Hüseyin oğlu Mehmed Efendi	7	20
	Çarık başının Abdullah	7	20
	Küpeli Mehmed	5	

(12) Hakem

	Eyüp oğlu Mehmed	7	20
	Hüseyin Ağanın Ali	7	20
	Mehmed Ali oğlu Güzel	7	20
	Duran oğlu Ali	7	20
	Ahmed Çavuş biraderi Abdullah	15	
	Savcının Yusuf	5	
	Hüseyin Emmi oğlu Mehmed	7	20
	Emir Hüseyin Hasan	7	20
	Ali oğlu İbrahim	5	
	Paşanın Hasan	5	
	Hüseyin Mülazim	5	
	Hüseyin oğlu Abdullah	7	20
	Abdullah oğlu Hüseyin Çavuş	7	20
	Biraderi Mehmed Çavuş	7	20
	Kadir Paşa oğlu İbrahim	7	20
	Kamber oğlu Veli	5	
	Çapan oğlu Hasan	5	
	Ali Efendi	7	20
	Kadir Usta	5	
	Duran oğlu Mehmed	7	20
	Gedikoğlu Ahmed	7	20
	Sorkunlu Süleyman	7	20
	Dağlı oğlu Mahmud	7	20
	İbrahim Hoca	7	20
	Bekir ağanın Mehmed	7	20
	Soğucaklı Kamil Biraderi Mustafa	15	
	Ömer Ağa	7	20
	Mustafa Efendi biraderi Mehmed	15	
	Tekaid Mustafa	7	20
	Hasan Ahmed	7	20
	Cerikbaşı oğlu Dede	7	20
	Ali Hoca ve Abdullah ve Ahmed	20	
	Bekir ağa	7	20
	Ahmed Usta	7	20
	Bacaksızın Mustafa	7	20
	Osman Efendi	7	20
	Berber Hüseyin	7	20
	Hasan Çavuş	7	20
	Kerim Efendi	7	20
	Topal Hüseyin	7	20
	Hüseyin Onbaşı	5	
	Musa Veli oğlu Abdullah	5	
	Hatip Mehmed Efendi	5	
	Kanbur Dâi	5	
	Veli Çavuş	5	
	Mekeş	5	
	Ömer Efendi oğlu Mustafa	7	20
	Kara Mehmed oğlu Abdullah	7	20
	Kara Abdurrahman	7	20
	Biraderi Mustafa	7	20
	Hacı Hüseyin	5	
	Manavoğlu Ali	5	
	Dereci Hüseyin	5	
	Köçek Mehmed	5	
	Yahu oğlu Derviş	5	
	Çakıl İbrahim oğlu Ahmed	7	20
	Kürek Mastafa	5	
	Fendir Hasanın Hüseyin	5	
	Oğlu Mehmed Onbaşı	7	20
	Molla	7	20
	İbrahim Onbaşı	7	20
	Yahu oğlu Mehmed	7	20
	Çankbaşı oğlu İbrahim	7	20
	Biraderi Hasan	7	20
	Sarı oğulları Abdullah ve Cemal	15	
	Durmuş Pehlivanın Hasan Çavuş	5	
	Sorkunlu Yusuf Hoca	7	20
	Ali Efendi	7	20
Bekle karye-sinden	Müftazâde Niyazi Efendi	20	
	Nizam Mehmed oğlu İsmail çavuş	10	

	Kara Mustafa oğlu Mehmed	10	
	Ramazan oğlu Mehmed ağa	25	
	Mahdumu İsmail Efendi	5	
	Ramazan oğlu Mehmed zevcesini	5	
Kaya-pınar karye-sinden	Küçük Hacı Mustafa	10	8
	Hacı İsa oğlu Hacı Mehmed	50	
	Menyil oğlu Hüseyin onbaşı	20	
	Kocaali oğlu Mehmed İsa	10	
	Hacı İshak oğlu Hacı Ahmed	20	
	Çoban İsa oğlu Abdullah	20	
	Küçük Mehmed oğlu Ahmed	10	
	Hacı Ali Molla oğlu İsa	10	
	Alicikoğlu Mustafa	5	
	Çoban İsa	10	
	Oğlu Musa	10	
	Tırtıloğlu Hüseyin	10	
	Gök Ali oğlu Abdullah	10	
	Deli Musta oğlu İsa	10	
	Çerkez oğlu damadı Ahmed	15	
	Molla Ahmed oğlu Ahmed	10	
	Hacı Mustafa Ağazâde Hüseyin Babuşcu Gurabalı İsmâîlîn Abdül	10	
	Hacı Kerim oğlu Hüseyin	5	
	Göküş oğlu Hüseyin	5	
	Hacı Veli oğlu Hasan	5	
	Himmetoğlu Hüseyin	5	
	Macaroğlu Ali	5	
	Hacı Kerim oğlu Haremi	5	
	Osman oğlu Abdullah	5	
	Arslantaşlı oğlu Ali	5	
Sorkun karye-sinden	Saclı oğlu Ali	40	
	Çolak Hüseyin	5	
	Topaloğlu Mustafa	5	
	Hacı Bekir oğlu Hasan	5	
	Kara Hoca Mustafa Efendi	5	
	Osman Hocanın Mehmed Hoca	5	
	Cin Alinin Mehmed Hoca	5	
	Mehmed ağanın Mustafa Hoca	5	
Belkuyu karye-sinden	Hacı Receb Ağa	10	
	Ramazan oğlu İsmail	10	
	Seyyid usta oğlu Mustafa	20	
	Müdür Dayı	10	
	Hüseyin Çavuş oğlu İbrahim	10	
	Ali Hoca	10	
	Abdullah oğlu Mehmed	10	
	Banta oğlu Ali	10	
	Bekir oğlu Ramazan	10	
	Hacı Hüseyin oğlu Mehmed Ali	10	
	Hacı Hâil oğlu Mustafa	10	
	İsmail Oğlu Hüseyin	10	
	Fakı Oğlu	10	
	İsa Dayı	10	
	Fakı oğlu	10	
	Ahmed oğlu Ali	10	
	Ahmed oğlu Mehmed	10	
	Bekir oğlu Osman	10	
	Molla Mehmed oğlu İsmail	10	
	Musa oğlu Mustafa	10	
	Ömer oğlu Ahmed	10	
	Hasan oğlu Molla Ahmed	10	
	Hüseyin oğlu Durmuş	10	
	İsmail oğlu Memiş	10	
	Osman oğlu Ali	10	
	Durmuş oğlu Ali	10	
	Sorkunlu Ahmed	10	
	Adıgüzel oğlu Mehmed	10	
	İbrahim Hocanın Hüseyin	10	
	Abdullah oğlu Hüseyin	10	

	Ali oğlu İbrahim	10	
	Seyyid Mehmed Efendi	10	
	Hâli oğlu Durmuş	5	
	Karaviranlı Ali	5	
	Hüseyin çavuş oğlu Mehmed	5	
	Soğucaklı Ahmed	5	
	Fethullahoğlu İsmail	5	
	Hüseyin oğlu Yusuf	5	
	Bağralı Ramazan	5	
	Molla Mehmed oğlu Ahmed	5	
	Delî Mehmed	5	
	Hacı Arif	5	
	Hâli oğlu	5	
	Sobranlı Kızı	4	
	Hüseyin oğlu Hüseyin	4	
	Abdi oğlu Osman	4	
	Tekkeli Durmuş	4	
Hoyran karyesinden	Latif oğlu Ahmed Efendi	15	
	Mahdumu Molla Mustafa	15	
	Diğeri Hüseyin	25	
	Hüseyin ağa oğlu Osman	7	20
	Hacı Osman Efendizâde Mehmed	20	
	Hâli İbrahim	10	
	Ali Hoca	10	
	Kerim Hocanın Ahmed	15	
	Kerim Hocanın Mustafa	8	
	Mezak oğlu İbrahim	10	
	Oğlu Ramazan	5	
	Mazakoğulları Ebubekir ve Mehmed	13	
	Biraderi Mustafa Çavuş	10	
	Diğeri Ebubekir	4	
	Gök Memiş oğlu Memiş Çavuş	15	
	Oğlu Mustafa	5	
	Gök Memiş oğlu Abdullah	5	
	Ali oğlu Durmuş	10	
	Mustafa Oğlu Mevlüd	15	
	Ali Çavuş	15	
	Hasan oğlu Mustafa	5	
	Ahmed onbaşı	5	
	Kocabaş oğlu Mehmed	5	
	Çelîli oğlu Abdurrahman	10	
	Tekkeli oğlu Mehmed	10	
	Kara Ahmed oğlu Mehmed	10	
	Hâlim oğlu Hüseyin	10	
	Ali Ağa	20	
	Mehmed Ağa	60	
	Osman Kavas oğlu Ali Çavuş	15	
	Bekir oğlu Çavuş	20	
	Hamza oğlu Ali	10	
	Sazlılı Süleyman	20	
	Sinan oğlu Mehmed çavuş	10	
	Ak Mustafa Oğlu Mustafa	20	
	Semerci oğlu molla Hasan	10	
	Yusuf oğlu Mehmed	10	
	Oğlu Abdullah	5	

D- KONYA VİLAYETİNİN DONAMAYA YARDIMLARI

1910 yılında Konya'da donamaya yapılan yardımların ilçelere göre bir dağılımı gösterir bir liste Donamaya-ı Osmanî Muaveneti Millîye Cemiyeti Konya Şube merkezinden yapılan bir açıklamaya göre şöyledir.⁽¹³⁾

“Donamaya-ı Osmanî Muaveneti Millîye Cemiyeti Konya merkezinden: Donamaya-ı Osmanî ianesi olarak üç yüz yirmi beş se-

nesi Mayıs'ı zarfında evliye ve mülhak kaza ve nevahiyeden vürud edilip merkez-i umumiye irsal olunan meblağ ber vech-i zirdir:

Ereğli kazası	6.887 kuruş
Saidili (Kadınhanı) nahiyesi	5.376 kuruş 20 para
Karaman kazası	480 kuruş
Akşehir kazası	3.484 kuruş
Seydişehir kazası	847 kuruş 30 para
Beyşehir kazası	1.150 kuruş
Koçhisar kazası	7.871 kuruş
Konya jandarma dairesi	29.281 kuruş
Konya merkez kazası	9.870 kuruş 35 para
Antalya ve Alaiye (Alanya)'den nakden ve merkez umumi ilim ve haberi olarak gönderilmekle irad ve masraf kaydı icra olunan	202.630 kuruş 15 para
Niğde sancağı nakden	12.706 kuruş 35 para
Isparta sancağından nakden	11.803 kuruş 5 para
Yekün	297.343 kuruş 20 para

Mayıs ayı itibarıyla toplanan yardım listesinde askerlerin ve ayrıca denize kıyısı olan Antalya'nın yardımlarının anlamı büyüktür. Yüklü bir yardımı onlar yapmışlardır.

SONUÇ

Yardımlaşma kültürümüz ve geleneğimiz içinde yeri çok büyüktür. Ta Asr-ı Saadet'te Medineli Ensar'ın gösterdiği yardımlaşma örnekleri günümüze kadar şu veya bu şekilde devam edegelmiştir. İş vatan müdafasına savunmasına gelince erkek kadın genç ihtiyar asker sivil milletimiz elinden geleni arkasına koymuş, her türlü aynı ve nakdi yardımları yapmıştır.

Konya'da Osmanlı Donanması için Toplam ne kadar toplanmıştır. Bunu kestirmek çok zordur. Ama Donanma Cemiyeti 1919 yılına kadar faaliyettedir. Yaptığımız basım taraması ise belli bir dönem (1910 yılını) kapsamaktadır. Konya halkının eğitim için olsun (İslah-ı Medaris örneğinde olduğu gibi), donanma için olsun her alanda yaptığı yardımlar araştırılmaya değer bir konudur. Ayrıca listelerde yapılacak incelemeler Osmanlı dönemi Konya'sı hakkında pek çok bilgiyi de barındırdığı bir gerçektir.

KAYNAKLAR

DUYMAZ, A. Şevki Duymaz, II. Abdülhamit Dönemi, İmar Faaliyetleri (Türkiye Örnekleri), Isparta 2003, (Yayınlanmamış Doktora tezi)

Hakem gazetesi 1910 yılı
http://tr.wikipedia.org/wiki/Donanma_Cemiyeti;

Konya (Vilayet) gazetesi 1910 yılı
KÖROĞLU, Hüseyin; Konya Lisesi Tarihi, Konya 1989,

Meşrik-i İrfan gazetesi 1910 yılı
ÖZÇELİK, Selahattin; Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Millîye Cemiyeti , 2000

TUNALI, Ayten Can: Aydın Vilayetinde Donanma Cemiyetine Yapılan Yardımlarla İlgili Bir Belge” , A.Ü.DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, XXV, 39, 161-169, 2006;

(13) Hakem

M. N. Elgin'e Gönderilen Mevlevî Mektupları:
ABDÜLBAKİ GÖLPINARLI'NIN
MEKTUPLARI: 9

Ali IŞIK

22.a:

Hüve'l-Mu'izz Teâlâ Şânihu

Azizim, Ruh-ı Pür-fütuhum Efendim,

Her iki mektubunu da aldım; Allah razı olsun. Ancak tasdiatımın şimdilik henüz sonu gelmedi.

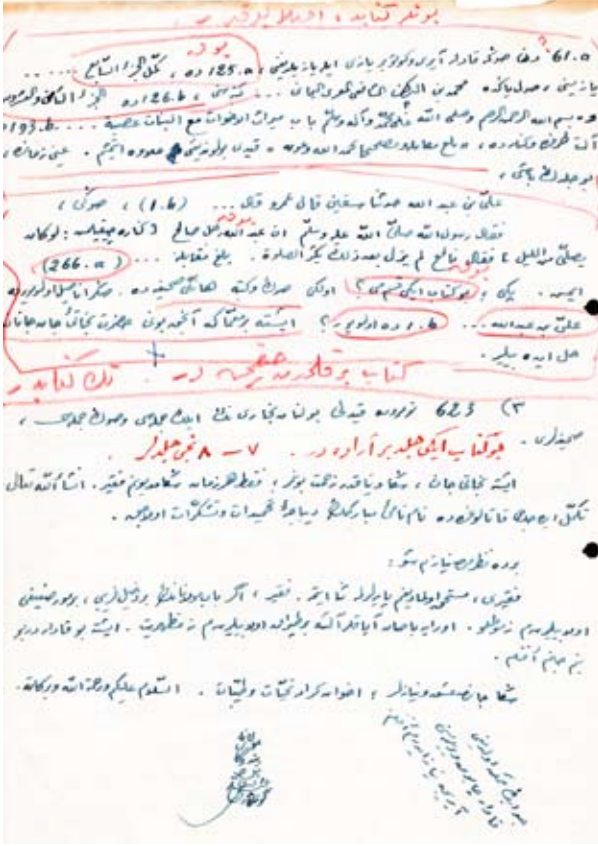
1) Said Hemdem Çelebi'nin hatt-ı dest-i âlileriyle muharrer Kur'an-ı Kerim'de, IV. surenin (suretü'n-Nisâ) 24. ayeti olan ve dördüncü¹ cüzünün ibtidası bulunan *es-taizübillah ve'l-muhsanâtü mine'n-nisâi illâ mâ meleket eymanüküm kitâbellahi aleyküm ve ühülle leküm mâ verâe zaliküm en tebtüğü bi-emvâliküm muhsinine ğayra müsâfihîn femestemtâüm bihi minhünne fe-âtuğunne ücurahünne feridah ve lâ cünâha aleyküm fimâ terâdayüm bihi mim bâdil-feridah innellâhe kâne alîmen bakîmâ*² ayet-i kerimesinin hangi sayfada veya sayfalarda (a ve b tasrih edilerek) bulunduğunu, altındaki Farsça tercümeyle, bu ayetin tam olarak tefsirini niyaz ediyorum.

2) 614 no.da kayıtlı "Fethü'l-Bârî Şerhü'l-Buhârî"nin baş yazısını "Elhamdülillezi şerraha südüra ehli'l-İslâmi bi'l-hudâ..." diye yazmışım. 10.b de mukayyet bulunduğunu yazmışım. Sonu olan "... fi seneti'l-cülûsi fi ş-şehr-i ve hadîsehi fi tatavvubi fi'l-mekânillezi sallâ fihi'l-farîzâtü ve'l-bakiyyetü muallakâtün valla-hü subhânehu Teâlâ ve âlem" yazmışım; fakat varak numarasını yazmamışım³. Ketebesini de, "âhiri'l-cüz'ül-evveli min Fethü'l-Bârî li şerhi'l-Buhârî li ş-şeybi'l-imâmi el-allâmetin şeyhü'l-İslâmi ve'l-Müslimîne hâfizü'l-asri ebi'l-fazli Şehâbü'd-dîn bin Hacerü'l-Askalâni eş-Şâfiî teğammedühü'llahü birahmetihi ve eskenehü fesîha minnetehü min kitâbeti'l-abdi'l-fakîri ilallahî Teâlâ e'r-râci afve'l-Kerîmi e'r-Rahmân gaferallahü lehü velivâledeyhi velimeşâyihî ve cemi'ül-Müslimîn âmin âmin"⁴ tarzında yazmış, kenarlarındaki "Kâne'l-ferâğ sene sâmin ısrîn cemâziye'l-evveli sene selase ve sittîn ve tisâmâ'e ahsenallahü akıbetühü"⁵ ve "Yetlühü fi llezi yelîhi Kitâbü'l-Cumû'ati Allahümme hevvin ikmâlehü yâ Kerîm"⁶ yazılarını almış, hatta buraya yeni bir yazıyla sene 963 yazıldığını, bir mühür bulunduğunu, fakat silindiğini de kaydetmişim; yalnız varak numarasını⁷ unutmuşum.

Arkada

22.a:

22.b:

num fakir. İnşallahü Teâlâ, tekemmül edecek katalogda nam-ı nami-i mübareğın dibace-i tahmidat ve teşekkürat²⁰ olacak.

Bir de nazarımda niyazım şu:

Fakiri, müstahak olmadığım payelerle sena etme. Fakir, eğer bâb-ı Mevlâna'nın bir dahil-i garîbi²¹, bir mûr-ı za'îfi²² olabilirsem ne mutlu. Oraya basan ayaklar altına bir toprak olabilirsem ne mazhariyet. İşte bu kadardır benim canım efendim.

Sana candan aşk ve niyazlar; ihvan-ı kirama tahiyat ve tayyibat. es-Selâmü aleyküm ve rahmetullahü ve berakâtühü.

Cevabının mümkün olduğu kadar çabuk verilmesini ayrıca niyaz ederim efendim.

Gölpınarlı / Abd- / ülbaki / bende-i ben- / de-gân-ı / Mev- / lânâ

23.a:

Bismihî
Bismi'l-Mu'izz Teâlâ Şânihu
Bismillahirrahmanirrahim

Aziz Muhterem Efendim,

Her iki mektubunuzu ve gönderilen değer biçilmez yazuları kemal-i şükran ile aldım. Nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum. Men lem yeşkürî'n-nâs lem yeşkürî'llah²³ buyurulmuştur; teşekkürler ederim efendim. Fakiriniz ikinci cildi teslim ettim; üçün-

22.b:

61.a dan sona kadar ayrı ve kötü bir yazı ile yazıldığını, 125.a da, *Kümmile'l-cüz'üs-sâbi*...⁸ yazısını, sol yanda *Muhammed bin e'r-Rükni-Şâfi'i el-Mu'arrâ el-Yemânî*... ketebesini, 126.b de *el-cüz'üs-sâminü ve'l-ısrûne*¹⁰ ve "*Bismillahirrahmanirrahim ve sallallahu alâ Muhammedin ve âlihi vesellem Bâb-ı Mirâsül-ehavâti ma'al-benâti asabeten*"¹¹... 193.b de alt tarafta ve kenarda, "*belâğa ve tashîhan bihamdillahi ve avnihi*"¹² kaydı bulunduğunu ilave etmişim. Aynı zamanda, bu cildin başı,

*Ali bin Abdillah haddesenâ Sıffine kâle Amr ve kâle*¹³... (1.b), sonu,

*Fekâle Resulullahi sallallahu aleyhi ve selleme inne Abdellahi racilün sâlibun*¹⁴ [kenara çıkılmış: *lev kâne yusalli minel-leyli*¹⁵] *fekâle Nâfi'lem yezel bâ'de zalike yeksirü's-salâte belâğa mukabele*¹⁶... (266.a) imiş. Peki; bu kitap iki kısım mı?¹⁷ Evvelki son ketebe hangi sayfada. Sonra nasıl oluyor da Ali bin Abdullah... 10.b de oluyor? İşte bir muamma ki ancak bunu Hazret-i Necati can-ı canan halledebilir.¹⁸

3) 623 numarada kayıtlı bulunan Buhârî'nin ilk cümlesi ve son cümlesi, sayfaları.¹⁹

İşte Necati can, sana dünya kadar zahmet bunlar; fakat her zaman sana medyu-

cü cildin ikmaliyle meşgulüm. İnşaallahü Teâlâ eylülden sonra Huzur'dayım.

Şimdi sizden yine ricalarım var; numara sırasıyla arz edeyim. el-İnsân mahalli'l-hatâ ve'n-nisyan²⁴ demişler; bazı eksikler kalmış; daha da zuhur edeceği muhakkak.

1) Ayaşlı Şakir'in vefat tarihi,

2) Naci Fikret'in soyadı. Konya mecmuasında, Menâkıbü'l-Ârifin'i Kileman Hovar'ın tercümesini esas ittihaz ederek tercümeyle başlamıştı. Hangi yıl ve numarada başladı; hangi numaraya kadar devam etti?

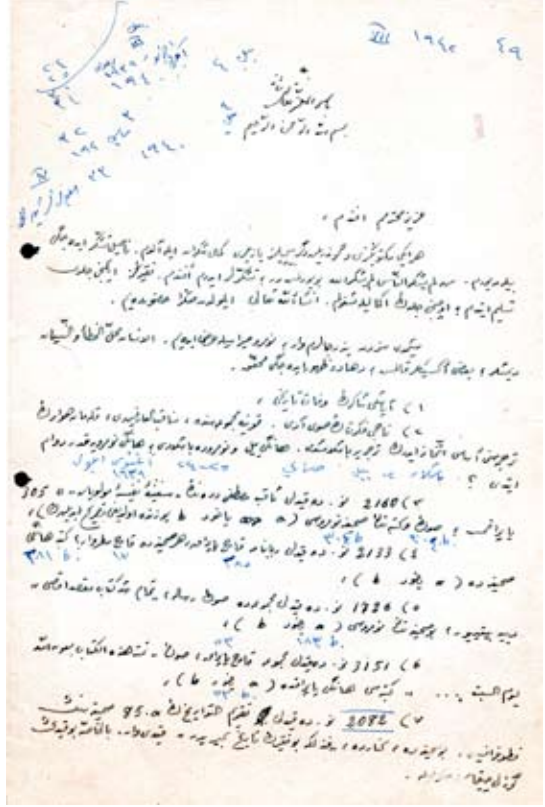
3) 2160 no.da kayıtlı Sakıp Mustafa Ded'e'nin "Sefîne-i Nefîse-i Mevleviyân"ı 305 yaprakmış; son ketebenin sayfa numarası (a yahut b yüzünde olduğu tasrih edilecek),

4) 2133 no.da kayıtlı Rebâb-nâme kaç yaprak, her sayfada kaç satır var? Ketebe hangi sayfada (a yahut b),

5) 1726 no.da kayıtlı mecmuada son risali, "Tamâm şod Kitab-ı Maksâd-ı Aksâ"²⁵ diye bitiyor; bu sayfanın numarası (a yahut b),

6) 3151 no.da kayıtlı mecmua kaç yaprak, son "Temmet hazihî'l-kitâb bi-avnillahi yevme's-sebti..."²⁶ ketebesini hangi yaprakta (a yahut b),

7) 2082 no.da kayıtlı Takvîmü't-Tevârih'in 85.a sayfasının fotoğrafını, bu sayfada kenarda "Fezleke bu fakirin târih-i kebîridir" kaydı var. Bilhassa bu kaydın güzel çıkması şartıyla.

23.a:

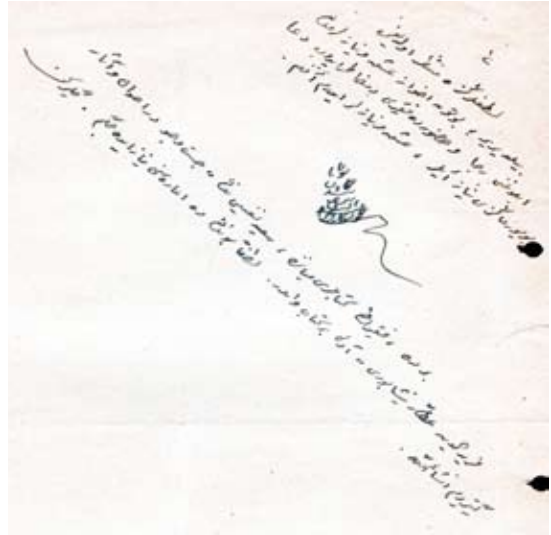
23.b:

Lütuflarına muntazır olduğumu bildirir; bütün ihvana aşk ve niyazlarımın iblağımı rica ve Huzur'da fakiri der-hatır edip dua

buyurmanızı niyaz eyler, aşk ve niyazlar ederim efendim.

Gölpınarlı / Abd- / ülbaki / bende-i ben- / de-
gân-ı / Mev- / lânâ

Bir de fakirin kitapları meyanında, Said Nefîsî'nin "Cüst ü Cû der Ahvâl ü Âsâr-ı Feridüddin Attâr-ı Nişâbüri"²⁷ adlı bir kitap vardır. Lütfen bunun da iadesini niyaz edeceğim. Gelirken getiririm inşaallah.

23.b:

DİPNOTLAR

- 1 M. N. Güner, bu kelimenin üstünü kırmızı kalemle çizip tashih ederek rakamla "5" yazmış.
- 2 Türkçe meali: Bir de harp esiri olarak sahibi bulunduğunuz cariyeleer müstesna, evli kadınlarla evlenmeniz de size haram kılındı. Bütün bunlar Allah'ın üzerinize farz kıldığı hükümlerdir. Bunların dışında kalanlar ise ifletli olarak zina etmeksizin mallarınızla mehir vermek suretiyle evlenmek istemeniz size helal kılındı. O halde onlardan nikâh ile faydalanmanız karşılık mehirlerini kendilerine verin ki, bu farzdır. O mehri takdir edip kesinleştirdikten sonra birbirinizi razı etmeniz de bir mahzur yoktur. Şüphesiz ki Allah her şeyi çok iyi bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.
- 3 M. N. Elgin, bu ibareyi kırmızı kalemle çerçeveye alarak içine yeni yazıyla "367-b" yazmış.
- 4 Türkçesi: Buharî şerhi olan Fethü'l-Bârî'nin son cüzünün evvelinde: Bu Fethü'l-Bârî; imanın, İslâm ve Müslümanların şeyhi, allâmî, asrın hafızı, faziletin babası Şehabeddin bin Hacerü'l-Askalanî e's-Şâfi'nindir. Allah bu zatı rahmetine boğsun. Allah'a muhtaç olan kulun kitabetinden, Kerim ve Rahman olan Allah'ın affına dönücü Muhammed bin Abdurrahman'ı,

- Allah onu, anasını, babasını, şeyhlerini ve bütün Müslümanları bağışlasın âmin âmin.
- 5 Türkçesi: 963senesinin Cemaziyülevvel'inin 28'inci günü kitap tamamlandı; Allah akıbetini hayreylesin.
- 6 Türkçesi: Cuma Kitabı (bölümünü) takip eden yerde şöyle yazıyor: "Ya Kerim olan Allah'ım, bunun tamamlanmasını kolaylaştır."
- 7 M. N. Elgin, altına kırmızı kalemle ve yeni yazıyla "367-b de" yazmış.
- 8 Türkçesi: Yedinci cüz bitirildi. (M. N. Elgin altı çizili ibareyi kırmızı kalemle çerçeveye alarak içine "yok" yazmış.)
- 9 Türkçesi: Şafi mezhebinin temel direği temiz, Yemenli oğlu Muhammed
- 10 Türkçesi: 28. cüz.
- 11 Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla ve selâm ve esenlik (Hz.) Muhammed ve ehl-i beytine üzerine olsun, kişinin kız kardeşleriyle kendi kızlarının mirası bölümü.
- 12 Türkçesi: Elhamdülillah Allah'ın yardımıyla (bu işin) tashihi karşılıklı olarak tamamlandı.
- 13 Türkçesi: Abdullah oğlu Ali Siffin hadisesini anlattı ve dedi (ki;) Amr dedi...
- 14 Türkçesi: Allah Resulü -dua ve esenlik üzerine olsun- muhakkak ki (Hz. Ömer'in oğlu) Abdullah salih bir yiğittir, dedi.
- 15 Türkçesi: Bir de gece namazlarını kılsaydı...
- 16 Türkçesi: Nafi: Peygamberimiz böyle buyurduktan sonra (Ömer oğlu Abdullah) gece namazlarını çoğalttı.
- 17 M. N. Elgin bu ibareyi de kırmızı kalemle çerçeve içine alıp üzerine "yok" yazmış.
- 18 M. N. Elgin, altlarını çizerek gösterdiğimiz ibareler dışında bu iki paragrafın etrafını kırmızı kalemle çerçeveye çizerek sayfanın üstüne: "Bunlar bu kitapta asla yoktur."; sağ yanına: Bunların kitapla alakası yoktur"; altına da Kitap bir kalemden çıkmıştır. Tek kitaptır." yazmış.
- 19 Bu cümlelerin altına M. N. Elgin, kırmızı mürekkepli kalemle: "Bu kitap iki cilt bir aradadır. 7-8 ciltler." yazmış.
- 20 dibâce-i tahmidât ve teşekkürât: Teşekkürler ve hamdler ön sözü.
- 21 dahil-i garîb: Kimsesiz sığınan.
- 22 mür-ı za'îf: Zayıf karınca.
- 23 Türkçesi: Kim insana şükrederse, Allah'tan karşılığını bulur.
- 24 Türkçesi: İnsan, hata ve unutmaya mahallidir.
- 25 Türkçesi: Aksa Maksudı Kitabı tamamlandı.
- 26 Türkçesi: Allah'ın yardımıyla bu kitap cumartesi günü tamamlandı.
- 27 Türkçesi: Nişaburlu Feridüddin Attar'ın Eserleri ve Hayatı Üzerine Araştırma

ACI KAYIPLARIMIZ

Bahtiyar Vahabzade

(16 Ağustos 1925 - 13 Şubat 2009)

Mahmud oğlu Bahtiyar Vahabzade, Şeki'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bakü'de tamamladı. 1942 yılında girdiği Bakü Devlet Üniversitesi Filoloji Bölümü'nden 1947 yılında mezun oldu ve aynı bölümde öğretim üyesi olarak ders vermeye başladı. 1964 yılında tamamladığı S.Vurğunun hayat ve yaratıcılığı isimli monografisi ile filoloji doktoru ünvanını aldı.

1980 yılında Azerbaycan İlimler Akademisi üyeliğine seçilen Vahabzade, 1990 yılında emekli olana kadar üniversite de ders vermiştir. Vahabzade, 1960'larda başlayan özgürlük hareketlerinin öncülerindendir. Bu konuda kaleme aldığı 1959 tarihli Gülistan isimli şiirinde, ikiye bölünen (İran ve Rusya) Azeri halkının yaşadığı felaketleri anlatmıştır. Adı geçen eserinde dolayı 1962 yılında milliyetçi damgası vurulan şair 2 yıllığına üniversitede ki görevinden de uzaklaştırılmıştır. Bu olumsuzluklara ve Sovyet rejiminin baskılarına rağmen özgürlük mücadelesinden hiç yılmamıştır. Azeri halkının sıkıntılarını konu ettiği pek çok eserini yurt dışına kaçırarak yayınlanmasını sağlamıştır.

Nuri Baş (1930 -15 Şubat 2009)

Konya/Meram/İnlice kasabasında doğdu. 1936'da ailecek Konya'ya hicret ettiler. İlkokuldan sonra özel olarak Haciveyisade Mustafa Kurucu Hocadan Kur'an, Arapça ve dinî ilimler tahsil etti. 1946'da hifzını da tamam-

layarak mezun oldu. 1946'dan 2000 yılına kadar ticaretle işigal etti. Haricen imam-hatip imtihanlarına girdi. 1950-1952 yılları arasında İstanbul'da askerliğini yaparken bir yandan da Sadeddin Kaynak'tan dinî musiki meşk etti. Hafız olması, Arapça ve Osmanlıca bilmesi, yanı sıra dinî musikiyle yakından ilgili olması hasebiyle özel edebiyat dersleri aldı. Böylelikle Divan edebiyatımız ile Mehmet Akif, Yahya Kemal, Ali Ulvi Kurucu gibi yakın tarihimizin önemli şairlerini yakından tanıma fırsatı buldu. Dinî, tasavvufî ve hikemî ilk şiir ve yazıları 1960'tan itibaren yerel ve yaygın gazete ve dergilerde görülmeye başladı.

Eserleri: Kervan (şiirler), Hadis-i Şeriflerden Buketler (manzum on dizi kırk hadis), Nurlu Ufuklara (şiirler), Mesnevi'den Parlıtlar (Mesnevi'den manzum çeviriler), Esmâ'ül-Hüsna (manzum).

Bu basılı eserlerinin yanında Peygamberimizin Sıfatları, Kelimeler Mana ve Mefhumları isimli eserleri basıma hazırlamakta olan Nuri Baş, muzdarip olduğu şeker ve yüksek tansiyon hastalığı sebebiyle 15 Şubat 2009 günü vefat etti.

Kendilerine yüce Mevlâ'dan rahmetler diliyoruz.